

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

02 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul – șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 21 decembrie 2017, în cauza penală privindu-i pe

Vodă Gheorge XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX;

Axentii Serghei XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX;

Dobrin Constantin XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX;

Stoianov Stepan XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX;

Brașoveanu Nicolae XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 04.02.2016 – 02.11.2016 (prima instanță);
2. 20.12.2016 – 21.12.2017 (instanța de apel);
3. 18.04.2018 – 02.10.2018 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 02 noiembrie 2016, Vodă Gheorghe, Axentii Serghei, Dobrin Constantin, Brașoveanu Nicolae au fost recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-le aplicate pedepsele:

- Vodă Gheorghe sub formă de amendă – 300 u.c., echivalentul a 6 000 lei;
- Axentii Serghei sub formă de amendă – 300 u.c., echivalentul a 6 000 lei;
- Dobrin Constantin sub formă de amendă – 300 u.c., echivalentul a 6 000 lei;

- Brașoveanu Nicolae, în conformitate cu art. 65 alin. (3) Cod penal, sub formă de amendă – 300 u.c., echivalentul a 6 000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul instituțiilor de stat pe un termen de 1 an;

În privința lui Stoianov Stepan, în baza art. 6, 2 pct. 1), 2) Legea nr. 210 din 29.07. 2016 Cu privire la amnistia în legătură cu aniversarea a 25ani de la proclamarea independenței Republicii Moldova, s-a încetat procesul penal.

S-a încasat de la Axentii Fedot în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 1739 lei, suportate la efectuarea expertizei psihico – legală.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, potrivit rechizitoriului, Vodă Gheorghe, deținând funcția de Director-adjunct al Școlii Profesionale №.02 din or. Cahul, în atribuțiile căruia, conform fișei de post intră organizarea și desfășurarea examenelor, probelor practice de evaluare la instruirea practică și practică în producere, corectitudinea întocmirii documentelor de evidență și analiza de instruire practică și practicii în producție, fiind numit ca membru în Comisia de Calificare a gr.08 „Mașinist la automacara” a Școlii Profesionale №.02 din or. Cahul, conform ordinului nr. 46 A din 23 iunie 2014, acționând coordonat cu Dobrin Constantin, angajat în funcția de maestru al Școlii Profesionale №.02 din or. Cahul, Șeful-adjunct al Direcției Instalații sub presiune și mecanisme de ridicat, Brașoveanu Nicolae, Stoianov Stepan și Axentii Serghei, care de asemenea sunt membri în Comisia de calificare nominalizată, înțelegând și conștientizând caracterul social periculos al acțiunilor sale ilegale, la 26 iunie 2014, urmărind scopul confecționării documentelor oficiale false, care acordă drepturi, indiferent de tipul de proprietate și formă juridică de organizare, intenționat, având scopul falsificării documentelor oficiale, aflându-se în or. Cahul, urmărind scopul producerii unor consecințe juridice și săvârșirea unei fapte cu intenție, care poate produce consecințe socialmente periculoase au falsificat procesul verbal al examenului de calificare din 26 iunie 2014 a gr. 08 „Mașinist la automacara”, al Școlii Profesionale №.02 din or. Cahul în care au introdus date false și anume i-au aplicat elevului Reguș Radu, nota 6 (șase) la examen, deși ultimul în perioada respectivă se afla peste hotarele Republicii Moldova.

Astfel, acțiunile inculpaților au fost calificate de către prima instanță conform prevederilor art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal – *„Confecționarea și deținerea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, indiferent de tipul de proprietate și formă juridică de organizare, săvârșite de două sau mai multe persoane”*.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Procurorul în serviciul Sud al Procuraturii anticorupție, Lungu Lilian, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Vodă Gheorghe și Brașoveanu Nicolae să fie recunoscuți culpabili de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal și să le fie aplicate pedepse sub formă de

amendă în mărime de 600 u.c. fiecărui, în conformitate cu art. 65 alin. (3) Cod penal, de a le aplica pedeapsa complementară – privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții în instituțiile de stat pe un termen de 5 ani, invocând că: la pronunțarea sentinței, prima instanță nu a luat în considerație faptul că prin acțiunile sale, inculpații Vodă Gheorghe și Brașoveanu Nicolae, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, au prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-au dorit și le-au admis, în mod conștient, survenirea acestor urmări, fiind prejudiciate considerabil interesele publice ca urmare a încălcării normelor imperative ale legilor nominalizate, subminarea imaginii organelor publice și instituțiilor de stat, totodată, a menționat faptul că fapta a fost comisă în timpul exercitării de către inculpați a unei funcții publice, circumstanță ce sporește considerabil gradul social – periculos al faptei comise.

3.2 Avocatul Grosu Eugen în numele inculpatului Axentii Serghei, prin care a solicitat casarea sentinței pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Axentii Serghei să fie achitat din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii incriminate, invocând că: prima instanță nu a analizat în coroborare probele examinate în ședința de judecată, a declarațiilor făcute de către inculpați și martori, din care reiese că inculpatul Axentii Serghei, fiind numit în calitate de asistent în cadrul petrecerii examenului din 26 iunie 2014, în cadrul examenului s-a ocupat cu distribuirea machetelor și posterelor, a oferit îndrumări elevilor din grupa 31 și nu a făcut parte din comisia de evaluare, însă a verificat ca elevii să nu copie și pe timpul examenului să fie liniște în auditoriu, în aceeași zi a mai asistat parțial și la examenul gr. 8, neocupându-se de controlul prezenței elevilor la examen și neavând aceste împuterniciri sau obligațiuni. A mai invocat că, prima instanță nu a luat în considerație că inculpatul Axentii Serghei nu-l cunoaște pe Radu Reguș, și nici nu avea de unde să-l cunoască din motiv că nu a predat niciodată ore, grupei nr.8, prima instanță a făcut greșit referire la faptul că Axentii Serghei avea obligațiunea de a controla și a duce evidența elevilor prezenți și celor absenți de la examen, fără a face referire la careva act normativ sau prevederile unui regulament în care să fie prevăzută această obligație, prima instanță a lăsat fără atenție și declarațiile martorului Munteanu Svetlana, care a declarat că a fost diriginta grupei nr. 8, în care își face studiile Reguș Radu, care a comunicat că, „Axentii Serghei nu cunoaște această grupă, din cauza că nu le-a predat nici o dată”, nu este clar cum prima instanță a ajuns la concluzia că Axentii Serghei cu bună știință și-a aplicat semnătura în procesul-verbal fals, dacă inculpatul Stoianov Stepan în cadrul audierii a declarat că, dânsul l-a înscris pe Reguș Radu în procesul-verbal, fără a comunica cuiva acest lucru și fără a ruga pe cineva să aplice semnătura pe acesta.

3.3 Avocatul Dumitran Ignat în numele inculpatului Vodă Gheorghe, prin care a solicitat casarea sentinței pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Vodă Gheorghe să fie achitat din

motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii incriminate, invocând că: nu sunt probe care ar indica direct sau indirect, că Vodă Gheorghe a săvârșit fapta încriminată, a menționat că, Stoianov Stepan a comunicat instanței, că recunoaște vina în aceea că l-a înregistrat în procesul-verbal pe Reguș Radu, anterior nu a discutat cu Vodă Gheorghe referitor la înscrierea lui Reguș Radu în procesul-verbal, cât și după introducerea înscrisului în procesul-verbal nu a discutat cu Vodă Gheorghe. Avocatul a mai făcut referire și la declarațiile inculpatului Vodă Gheorghe, care a declarat că la momentul când el a semnat procesul-verbal familia Reguș Radu nu figura, cum a apărut înscrisul făcut de Stoianov Stepan nu poate explica.

3.4 Inculpatul Dobrin Constantin, prin care a menționat că nu este de acord cu sentința.

3.5 Avocatul Chebac Alla în numele inculpatului Dobrin Constantin, prin care a solicitat casarea sentinței pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Vodă Gheorghe să fie achitat din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii incriminate, invocând că: potrivit concluziei raportului de expertiză grafoscopică nr. 9261 din 29 septembrie 2015, textul manuscris a fost efectuat de Stoianov, potrivit declarațiilor martorilor și a inculpaților, se confirmă faptul că procesul-verbal de petrecere a examenului, cum și celelalte acte se păstrează la directorul-adjunct, alte persoane nu au acces la aceste acte. A mai invocat că procurorul nu a stabilit rolul fiecărui inculpat, fapt care a fost repetat și de prima instanță, toate probele vorbesc despre faptul netemeinicii sentinței în privința inculpatului Dobrin Constantin.

3.6 Avocatul Reșulschi Galina în numele inculpatului Brașoveanu Nicolae, prin care a solicitat casarea sentinței pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Brașoveanu Nicolae să fie achitat din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii incriminate, invocând că: fiind audiați martorii pe cauza penală nu indică direct la faptul că în acțiunile lui Brașoveanu sunt indicii infracțiunii prevăzute de art. 361 al. 2 Cod Penal, mai mult el nici nu-l cunoștea pe Reguș Radu nu a avut nici o înțelegere cu cineva din membrii comisiei, nu a falsificat procesul verbal al examenului fiindcă când l-a semnat, familia Reguș Radu nu era, fiind scrisă ulterior de Stoianov Stepan. A susținut că, conform raportului de expertiză grafoscopică n. 9261 din 29 septembrie 2015, textul manuscris din rândul de ordine cu nr. 17 cu conținutul Reguș Radu, 03.01.1994, (6 șase) mașinist la automacara, categoria III de eliberat efectuat cu mijloc scriptural de culoare neagră, din actul din litigiu proces verbal al ședinței comisiei de calificare a Școlii Profesionale nr.2 or. Cahul grupa nr.8 la profesia mașinist la automacara din 26 iunie 2014 a fost efectuat de către Stoianov Stepan, ale căruia mostre de literal cifric sunt prezentate. A mai invocat că, acuzatorul de stat la înaintarea învinuirii era obligat să stabilească rolurile fiecărui participant la comiterea infracțiunii, motivul, scopul, intenția, nu a fost dovedit că

a fost o intenție din partea lui Brașoveanu Nicolae odată ce Stoianov Stepan a recunoscut că personal a introdus nota 6 în rubrica lui Reguș Radu, că ultimul nu a avut nici o înțelegere cu nimeni, posibil că inculpații nici nu cunoșteau de faptul că a fost falsificat procesul verbal, mai mult președintele comisiei nu-l cunoștea personal pe acest elev și nimeni nu i-a comunicat că el lipsește, careva intenție nu avea acesta, prima instanță a apreciat probele greșit, deoarece probele din dosar contravin soluției emise de instanță, astfel prima instanță a făcut trimitere la procesul verbal de audiere a inculpatului Stoianov Stepan care a declarat că nota lui Reguș Radu a luat-o din maculatorul lui Brașoveanu N., dar ulterior indică că în procesul verbal maculator este indicat că elevul Reguș Radu lipsește.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 21 decembrie 2017, apelurile declarate au fost admise, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o hotărâre nouă potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

S-a recunoscut vinovat Stoianov Stepan în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, și s-a încetat procesul penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

S-au achitat Vodă Gheorghe, Axentii Serghei, Dobrin Constantin, Brașoveanu Nicolae de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, din motivul că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

S-a respins cererea procurorului privind încasarea de la Axentii Serghei în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 1 739 lei, suportate la efectuarea expertizei psihiatrico – legală.

4.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță la întocmirea sentinței eronat a menționat în partea descriptivă că „Potrivit rechizitoriului... se învinuiește, „ or, prima instanță a considerat fapta încriminată dovedită și a emis o sentință de condamnare și nu una de achitare sau de încetare a procesului penal, motiv pentru care instanța de apel a considerat necesar ca sentința să fie casată cu pronunțarea unei noi hotărâri cu respectarea prevederilor art. 384 – 397 Cod de procedură penală.

Instanța de apel, din analiza sentinței de condamnare, studiind probatoriul pus la baza condamnării inculpatului Stoianov Stepan, a conchis că, nu există nici o mențiune despre faptul cum a ajuns prima instanță la concluzia că, Stoianov Stepan și ceilalți inculpați au acționat coordonat în vederea falsificării - Procesului-verbal al ședinței comisiei de calificare a Școlii Profesionale nr.2 or. Cahul, Grupa nr. 08 la profesia(meseria) mașinist la automacara din 26 iunie 2014, or, prima instanță s-a referit doar la existența unor martori în cadrul procedurilor penale fără a spune totuși ceva despre declarațiile acestora, sau dacă declarațiile martorilor au confirmat faptul că Stoianov Stepan a săvârșit infracțiunea acționând coordonat cu mai multe persoane.

Instanța de apel a menționat că, deși Stoianov Stepan a susținut, în mod expres, în timpul judecării cazului penal că Vodă Gheorghe, Axentii Serghei,

Dobrin Constantin, Braşoveanu Nicolae nu au cunoscut faptul falsificării procesului verbal sus menţionat şi l-au semnat având încredere exagerată în acţiunile inculpatului Stoianov Stepan, prima instanţă a ignorat această declaraţie şi a tratat-o ca irelevantă, fără a încerca să o contra-bată cu probe şi argumente.

Mai mult, instanţa de apel, studiind şi analogizând probatoriul aflat în dosarul penal, a constatat că probele prezentate de procuror, pe care s-a bazat prima instanţă pentru a-l condamna pe Stoianov Stepan în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, nu erau suficiente pentru a convinge prima instanţă că inculpatul a săvârşit infracţiunea imputată lui împreună cu Vodă Gheorghe, Axentii Serghei, Dobrin Constantin, Braşoveanu Nicolae.

La fel, instanţa de apel apreciind complet şi just declaraţiile inculpaţilor, examinând probele în ansamblu, selectând doar informaţiile utile şi ferme prezentate prin concluziile expertului expuse în raportul de expertiză grafoscopică nr. 9261 din 29 septembrie 2015, din conţinutul căruia se desprinde faptul că, Stoianov Stepan a întocmit procesul-verbal al şedinţei comisiei de calificare a absolvenţilor Şcolii Profesionale nr.2 Grupa 08, şi tot Stoianov Stepan l-a scris în listă pe Reguş Radu aplicându-i nota 6, a ajuns la concluzia că, în acţiunile lui Stoianov Stepan lipsesc indicii infracţiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, şi anume nefiind dovedită existenţa indicelui calificativ - de două sau mai multe persoane, însă potrivit raportul de expertiză grafoscopică şi declaraţiilor inculpatului Stoianov Stepan date în cadrul şedinţei de judecată s-a stabilit că, infracţiunea a fost săvârşită doar de el personal fără implicarea altor persoane.

Astfel, instanţa de apel a considerat dovedită cu certitudine vinovăţia inculpatului Stoianov Stepan în comiterea infracţiunii art. 361 alin. (1) Cod penal, constatând că, Stoianov Stepan deţinând funcţia de profesor al Şcolii Profesionale №.02 din or. Cahul, în atribuţiile căruia, conform fişei de post intră organizarea şi desfăşurarea examenelor de absolvire şi calificare, corectitudinea completării documentelor de evidenţă şi analiză a predării, instruirii profesionale, de cultură generală, fiind membru în Comisia de Calificare a gr. 08 „Maşinist la automacara” a Şcolii Profesionale №.02 din or. Cahul, la 26 iunie 2014, aflându-se în or. Cahul, având scopul falsificării documentelor oficiale, urmărind scopul producerii unor consecinţe juridice, a falsificat procesul verbal al examenului de calificare din 26 iunie 2014 a gr.08 „Maşinist la automacara”, al Şcolii Profesionale №.02 din or. Cahul în care fals a introdus date şi anume i-a aplicat elevului Reguş Radu, nota 6 (şase) la examen, deşi ultimul în perioada respectivă se afla peste hotarele Republicii Moldova.

Astfel, instanţa de apel, a conchis că în acţiunile lui Stoianov Stepan sunt prezente semnele infracţiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal „confeccionarea şi deţinerea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, indiferent de tipul de proprietate şi formă juridică de organizare”.

Instanța de apel a mai indicat că infracțiunea prevăzută de art. 361 alin.(1) Cod penal, se referă la categoria infracțiunilor ușoare, a fost comisă la 26 iunie 2014, astfel din momentul comiterii până în prezent au trecut mai mult de 2 ani, iar inculpatul Stoianov Stepan nu și-a dat acordul la încetarea procesului penal pe temei de nereabilitare a persoanei, pe motivul intervenirii termenului de prescripție, în baza art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală, instanța de apel a reținut că Stoianov Stepan urmează a fi recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod penal, cu liberarea de pedeapsă în temeiul expirării termenului de prescripție.

Cât ține de învinuirea inculpaților Vodă Gheorghe, Brașoveanu Nicolae, Axentii Serghei, Dobrin Constantin în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, instanța de apel a menționat că, argumentele invocate de către apărare în cererile de apel și-au găsit confirmare în speță, deoarece prima instanță, nu a constatat și nu a apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind infracțiunea incriminată lui Vodă Gheorghe, Brașoveanu Nicolae, Axentii Serghei, Dobrin Constantin în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și de drept material, în coraport cu prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și cu jurisprudența CtEDO.

Instanța de apel, a constatat că, în învinuirile procurorului formulate în rechizitoriu este indicat că inculpații conform ordinului nr. 46 A din 23 iunie 2014, au fost numiți membri în Comisia de Calificare a gr.08 „Mașinist la automacara” a Școlii Profesionale №.02 din or. Cahul. Respectiva invocare nu este una veridică și contravine probatoriului aflat în materialele cauzei penale deoarece potrivit ordinului nr. 46 A din 23 iunie 2014 emis de administrația Școlii Profesionale №.02 din or. Cahul, se ordonă – ”pentru participarea la examene de calificare pentru anul de studii 2013 – 2014 sunt rechemati din concediu de odihnă membrii comisiei de examinare în grupa nr. 31, 8 – Stoianov Stepan, Axentii Serghei, Dobrin Constantin”, astfel, în materialele dosarului lipsesc date cu privire la constituirea Comisiei de Calificare a gr. 08 „Mașinist la automacara” a Școlii Profesionale №.02 din or. Cahul”, inculpații și procurorul indicând că un astfel de ordin nu există, astfel, deși ferm este constatat că inculpații la data de 24 iunie 2014, au primit examenele de absolvire în grupa nr. 8 „Mașinist la automacara” a Școlii Profesionale №.02 din or. Cahul în cadrul căreia a fost falsificat de către Stoianov Stepan procesul-verbal, instanța de apel nu a putut determina cu claritate legalitatea comisiei constituite, calitatea și responsabilitățile fiecărui membru a respectivei comisii(cine este președinte, examinator, laborant) pe motivul lipsei actului care a constituit comisia de examinare.

Mai mult, reieșind din cerințele și obligațiile inculpaților specificate în fișele de post a funcției pe care aceștia o dețin, inculpații trebuiau să execute obligațiunile de serviciu în plin volum, astfel ca actele procedurale ce se întocmeau pe parcursul examenelor de absolvire și anume procesul-verbal al ședinței comisiei

de calificare a Școlii Profesionale nr. 2 or. Cahul, Grupa nr.08 la profesia(meseria) mașinist la automacara din 26 iunie 2014, să corespundă rigorilor legii și să nu fie falsificate. Însă pe motivul atitudinilor neglijente a fiecăruia în parte, din motivul ne verificării conținutului procesului-verbal al ședinței comisiei de calificare a fost posibil ca Stoianov Stepan să introducă date vădit false în procesul-verbal al ședinței comisiei de calificare a Școlii Profesionale nr. 2 or. Cahul, Grupa nr.08 la profesia(meseria) mașinist la automacara din 26 iunie 2014.

Astfel, instanța de apel, analizând învinuirea înaintată inculpaților Vodă Gheorghe, Axentii Serghei, Brașoveanu Nicolae și Dobrin Constantin prin prisma probelor administrate la materialele dosarului, a constatat că aceasta nu și-a găsit confirmarea, motivul, scopul, intenția și vinovăția nu și-a găsit confirmarea.

Instanța de apel a considerat că nevinovăția inculpaților este constatată și prin concluzia raportului de expertiză grafoscopică nr. 9261 din 29 septembrie 2015 potrivit căruia textul manuscris a fost efectuat de Stoianov.

Faptul că, inculpatul Vodă Gheorghe trebuia să observe lipsa lui Reguș Radu de la examen, și la semnarea procesului-verbal să verifice dacă este introdus numele acestuia, sau că Axentii Serghei era obligat să verifice prezența elevilor, iar Dobrin Constantin a semnat procesul-verbal fără să îl citească, și inculpatul Brașoveanu Nicolae fiind președintele comisiei de evaluare, deși știa că Reguș Radu nu este prezent a introdus litera „Z” în prezența tuturor membrilor comisiei, după care a semnat actul, din acțiunile acestora rezultă o neglijență în exercitarea obligațiilor prevăzute în fișa postului, însă nu rezultă că inculpații acționând coordonat au falsificat procesul-verbal al ședinței comisiei de calificare a Școlii Profesionale nr.2 gr. Nr.08 din 26 iunie 2014. Despre acțiunile neglijente admise de Vodă Gheorghe, Axentii Serghei, Dobrin Constantin, Brașoveanu Nicolae instanța de apel nu se poate expune, deoarece respectivele acțiuni nu sunt cuprinse de învinuirile formulate de către procuror în rechizitoriu și asupra lor procurorul nu a petrecut o investigație.

Referitor la cheltuielile de judecată privind efectuarea expertizei psihiatrico – legală în sumă de 1 739 lei, instanța de apel a indicat că, prima instanță eronat a dispus încasarea din contul inculpatului Axentii, or, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat. Astfel, instanța de apel a reținut că expertiza psihiatrico-legală în privința inculpatului Axentii Serghei pentru constatarea dacă ultimul a acționat cu discernământ în momentul comiterii faptei imputate, a fost ordonată de către organul de urmărire penală în vederea constatării dacă Axentii Serghei este responsabil de fapta comisă, fiind acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului în vederea posibilității formulării învinuirii și atragerea persoanei la răspundere penală, acțiuni care sunt puse în sarcina părții acuzării.

5. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către procurorul – șef al Procuraturii de Circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, invocând că:

- în cadrul procesului penal s-a confirmat faptul că Stoianov Stepan a săvârșit infracțiunea acționând coordonat cu mai multe persoane;

- Stoianov Stepan a susținut că după examen toți membrii comisiei împreună, Vodă Gheorghe, Axentii Serghei, Dobrin Constantin, Brașoveanu Nicolae și Stoianov Stepan au discutat notele fiecărui elev, și pentru fiecare elev au aplicat o notă finală;

- conform procesului – verbal nr. 08 din 26 iunie 2014, al ședinței comisiei de calificare pentru atestarea muncitorilor privind admiterea către deservirea tehnică a automacaralelor, din care rezultă că la proba practică elevul Reguș Radu nu s-a prezentat, fiind făcută această mențiune cu scrisul și fiind contrasemnat de către președintele comisiei, Brașoveanu Nicolae, astfel, argumentul apărării că membrii comisiei, inclusiv Brașoveanu Nicolae, nu au cunoscut faptul falsificării procesului – verbal al ședinței comisiei și l-au semnat având încredere exagerată în acțiunile inculpatului Stoianov, instanța l-a tratat ca relevant.;

- nota finală se stabilește în comun și este imposibil ca nici un membru să nu observe lipsa elevului de la examen, având în vedere că fiecare are dreptul să acorde întrebări și să îl noteze pe maculator, ca în final să stabilească nota comună;

- martorul Munteanu Svetlana a declarat instanței că personal i-a comunicat lui Dobrin Constantin despre faptul că Reguș Radu nu era prezent la examenul de calificare, astfel, se reține că Vodă Gheorghe îl cunoștea pe Reguș Radu, fiindcă acesta era elevul lui, Axentii Serghei era obligat să verifice prezența elevilor, lui Dobrin Constantin i s-a adus la cunoștință de către Muntean Svetlana, Brașoveanu Nicolae, știa că Reguș nu era prezent la examen și a tras litera „Z” în prezența tuturor membrilor comisiei și declarațiile lui Stoianov Stepan, care a menționat că nota lui Reguș a fost preluată din maculatorul lui Brașoveanu Nicolae, toate în cumul confirmă faptul că toți membrii comisiei de examen cunoșteau faptul că Reguș Radu nu era prezent la examen, însă contrar acestui fapt, conștientizând caracterul social periculos al acțiunilor ilegale, au introdus date false;

- conform art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile obligatorii se face din contul statului la momentul dispunerii și efectuării lor, însă în prezent această normă este abrogată, și ulterior la finisarea procesului penal, se solicită restituirea acestor cheltuieli statului, cheltuieli apărute din cauza comiterii de către inculpați a infracțiunilor;

- există practică judiciară privind recuperarea cheltuielilor legate de efectuarea expertizelor judiciare ca:

- decizia Curții de Apel Cahul din 23.09.2015 dosarul nr. 05-1a-751-03062015;
 - decizia Curții de Apel Cahul din 02.02.2017 menținută de CSJ prin decizia din 24.05.2017 cu nr. 1ra-879/2017;
 - decizia Curții de Apel Cahul din 02.11.2017 dosarul nr. 05-1a-886-08082017;
 - decizia Curții de Apel Chișinău din 25.11.2015 dosarul 2a-1522/2015;
- în dispozitivele sentinței și a deciziei lipsesc soluții privind cheltuielile judiciare, cum se cere potrivit art. 385 alin. (1) pct. 14), 397 pct. 5) în coroborare cu art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală;

6. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că, recursul ordinar declarat de către procuror urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a), c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să caseze total hotărârea atacată și să mențină sentința primei instanțe, când apelul a fost greșit admis, și să rejudece cauza pronunțând o hotărâre nouă.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea superficială sau motivarea în termeni vagi – evazivi, reprezintă motiv de casare.

Colegiul penal lărgit mai menționează că recurentul, drept temeiuri pentru declararea recursului a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, și anume cazurile când „*hotărârea atacată nu cuprinde motivele*

pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită”.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală și-au găsit confirmarea în cauza dată, în sensul că *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită* .

Colegiul penal lărgit notează că din analiza materialelor cauzei, rezultă cert că prima instanță a apreciat obiectiv prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, cumulul de probe administrat la urmărirea penală și examinat în ședința de judecată a primei instanțe, descrise în sentință (f.d. 85-87, v. II), corect a adoptat soluția de condamnare a inculpaților, în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, *„confeccionarea și deținerea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, indiferent de tipul de proprietate și formă juridică de organizare, săvârșite de două sau mai multe persoane”*.

În acest sens, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel greșit a admis apelurile, a casat sentința cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Stoianov Stepan a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, încetând procesul penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, iar inculpații Vodă Gheorghe, Axentii Serghei, Dobrin Constantin, Brașoveanu Nicolae fiind achitați din motivul că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit concluzionează că, la argumentarea soluției, instanța de apel a motivat prin faptul că *„inculpatul Stoianov Stepan unipersonal a acționat infracțional. Deși ferm este constatat că inculpații Vodă Gheorghe, Axentii Serghei, Dobrin Constantin, Brașoveanu Nicolae la data de 24 iunie 2014, au primit examenele de absolvire în grupa nr. 8 „Mașinist la automacara” a Școlii Profesionale Nr. 02 din or. Cahul, în cadrul căreia a fost falsificat de către Stoianov Stepan procesul – verbal, instanța de apel nu a putut determina cu claritate legalitatea comisiei constituite, calitatea și responsabilitățile fiecărui membru a respectivei comisii (cine este președinte, examinator, laborant) pe motivul lipsei actului care a constituit comisia de examinare”*.

Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel ulterior se contrazice indicând că *„inculpatul Vodă Gheorghe trebuia să observe lipsa lui Reguș Radu de la examen, și la semnarea procesului – verbal să verifice dacă este introdus numele acestuia, sau că Axentii Serghei era obligat să verifice prezența elevilor, iar Dobrin Constantin a semnat procesul – verbal fără să îl citească, și inculpatul Brașoveanu Nicolae fiind președintele comisiei de evaluare, deși știa că Reguș Radu nu este prezent a introdus litera „Z” în prezența tuturor membrilor comisiei, după care a semnat actul”*, ulterior mai indicând că reieșind din cerințele și

obligățiile inculpaților specificate în fișele de post a funcției pe care aceștia o dețin, inculpații trebuiau să execute obligațiile de serviciu în plin volum, astfel ca actele procedurale ce se întocmeau pe parcursul examenelor de absolvire și anume procesul – verbal al ședinței comisiei de calificare la profesia mașinist la automacara din 26 iunie 2014, să corespundă rigorilor legii și să nu fie falsificate, se mai invocă că însăși inculpații nu neagă că au intrat în componența comisiei și au primit examenele de absolvire în grupa nr. 8, iar inculpatul Stoianov Stepan prin cererea (f.d. 26 v. II) solicitând aplicarea amnistiei a recunoscut vina.

Subsidiar, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că este incorectă poziția instanței de apel care a specificat în decizia sa că „*prima instanță a decis asupra vinovăției inculpaților în lipsa unui suport probatoriu care ar exclude orice dubiu în acest sens, și ar fi în stare să stabilească vinovăția inculpaților în baza unor circumstanțe obiective. Concluziile instanței de fond asupra vinovăției inculpaților în mare parte sunt sprijinite pe interpretarea sub aspect acuzator a semnificației unor circumstanțe, fără a avea acoperire în probele cercetate și fără a oferi o explicație logică întemeiată pe aceste probe*”, prin urmare, Colegiul penal lărgit constată că prima instanță în sentința adoptată a ținut cont de prevederile art. 101 Cod de procedură penală, și a motivat soluția(f.d. 81 - 87 vol. II) de condamnare a inculpaților Vodă Gheorghe, Axentii Serghei, Dobrin Constantin, Brașoveanu Nicolae (f.d. 87-89 vol. II) care în opinia Colegiului penal lărgit s-a efectuat corect, pe un suport probatoriu ce exclude orice dubiu privind vinovăția inculpaților Vodă Gheorghe, Axentii Serghei, Dobrin Constantin, Brașoveanu Nicolae de comiterea infracțiunii încriminate.

Colegiul penal lărgit concluzionează că, la argumentarea soluției, instanța de apel a apreciat unilateral probele administrate la dosar, acordând o valoare primară declarațiilor inculpaților, în detrimentul probelor administrate de partea acuzării, fără a aduce argumente plauzibile de respingere a valorii probatorii a acestor probe, achitându-i neîntemeiat pe Vodă Gheorghe, Axentii Serghei, Dobrin Constantin, Brașoveanu Nicolae de comiterea faptei imputate.

Subsidiar, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că este incorectă poziția instanței de apel care a specificat în decizia sa că, din declarațiile inculpaților Vodă Gheorghe, Axentii Serghei, Dobrin Constantin, Brașoveanu Nicolae, se observă că ei nu au avut intenția de a falsifica procesul – verbal, or, respectivele declarații își găsesc confirmare în acțiunile lui Brașoveanu Nicolae care din afirmațiile făcute de el – fiind în calitate de președinte al comisiei de evaluare l-a inclus în lista întocmită de el a elevilor prezenți pe Reguș Radu ca absent. În lista de maculator a examenului teoretic Reguș tot nu era inclus, ci doar a fost inclus în lista întocmită de către Stoianov Stepan, la examenul practic Reguș era inclus, prin urmare Colegiul penal lărgit, constată că prin declarațiile martorului Munteanu Svetlana care a indicat că în ziua examenului Reguș nu era prezent, elevii i-au comunicat că este plecat peste hotarele țării, despre acest fapt a comunicat lui Dobrin Constantin,

care trebuia să comunice despre acest fapt comisiei, potrivit declarațiilor inculpatului Axentii Serghei care a indicat că potrivit regulii, când primește examenul verifică lista elevilor și indică pe suport de hârtie cine este absent, inculpatul Brașoveanu a indicat că în lista examenului teoretic erau incluși 17 elevi, însă au primit examenul de la 16 elevi, inculpatul Stoianov Stepan a indicat că la final se stabilește o notă comună, nota în procesul verbal a introdusă din maculatorul lui Brașoveanu Nicolae, deși în maculator era indicat că el absentează.

Astfel, Colegiul penal lărgit analizând decizia conchide că instanța de apel a adoptat soluția în cauză, bazându-și concluzia pe aceleași probe examinate în prima instanță, enumerând aceste probe în decizia sa (f.d. 215 - 216, vol. II), însă nejustificat a dat o valoare primordială declarațiilor inculpaților Vodă Gheorghe, Axentii Serghei, Dobrin Constantin, Brașoveanu Nicolae care și-au negat vinovăția și a omis de a le corobora cu celelalte probe cercetate de prima instanță conform cerințelor prevăzute de art. 366 – 373 Cod de procedură penală, din analiza cărora prima instanță just a concluzionat că s-a confirmat cu certitudine că Vodă Gheorghe, Axentii Serghei, Dobrin Constantin, Brașoveanu Nicolae și Stoianov Stepan au comis infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, aplicându-le și pedepse echitabile în limitele Legii penale, cu excepția lui Stoianov Stepan, care prin cererea (f.d. 26 v.II) a recunoscut vina în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiind corect încetat procesul penal în privința lui în baza Legii nr. 210 din 29.07.2016.

În consecință, Colegiul penal lărgit consideră că recursul declarat de către procuror urmează a fi admis cu casarea totală a deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 21 decembrie 2017 ca fiind neîntemeiată și cu casarea parțială a sentinței Judecătoriei Cahul din 02 noiembrie 2016 în partea cheltuielilor judiciare, pronunțând în această parte o nouă hotărâre prin care se va respinge demersul procurorului de a încasa de la Axentii Serghei cheltuielile judiciare în sumă de 1 739 lei, indicând că, suma de 1 739 lei, este compusă din costul pentru efectuarea expertizei psihiatrico - legală, cheltuieli ce urmează a fi achitate conform prevederilor art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală (red. 05.04.2012), din contul mijloacelor bugetului de stat, care conform art. 10 Cod penal, este mai favorabil pentru inculpat, în rest urmează a fi menținute prevederile sentinței.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a), c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul – șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 21 decembrie 2017, casează sentința Judecătoriei Cahul din 02 noiembrie 2016 în partea încasării cheltuielilor de judecată, în cauza penală privindu-i pe **Vodă Gheorghe XXXXX, Axentii Serghei XXXXX, Dobrin**

Constantin XXXXX, Stoianov Stepan XXXXX, Braşoveanu Nicolae XXXXX, rejudecă cauza, pronunţând următoarea hotărâre:

Se respinge solicitarea procurorului de a încasa de la inculpatul Axentii Serghei, a cheltuielilor de judecată în sumă de 1 739(o mie şapte sute treizeci şi nouă) lei.

În rest se menţin prevederile sentinţei cu privire la corpurile delictelor şi prin care:

Vodă Gheorghe XXXXX, Axentii Serghei XXXXX, Dobrin Constantin XXXXX, Braşoveanu Nicolae XXXXX, au fost recunoscuţi vinovaţi de săvârşirea infracţiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal(red. 29.06.2006), fiindu-le aplicate pedepsele:

- **Vodă Gheorghe XXXXX** sub formă de amendă – 300 u.c., echivalentul a 6 000 lei;

- **Axentii Serghei XXXXX** sub formă de amendă – 300 u.c., echivalentul a 6 000 lei;

- **Dobrin Constantin XXXXX** sub formă de amendă – 300 u.c., echivalentul a 6 000 lei;

- **Braşoveanu Nicolae XXXXX,** în conformitate cu art. 65 alin. (3) Cod penal, sub formă de amendă – 300 u.c., echivalentul a 6 000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii în cadrul instituţiilor de stat pe un termen de 1 an;

În privinţa lui **Stoianov Stepan XXXXX,** în baza art. 2 din Legea nr. 210 din 29.07.2016 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a 25 ani de la proclamarea independenţei Republicii Moldova, s-a încetat procesul penal pe învinuirea în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal(red. 29.06.2006).

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunţată la **01 noiembrie 2018.**

Preşedinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Ţurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor